

1050. ROCZNICA BITWY POD CEDYNIA – 972 R.

Mariusz Balcerek

Książnica Kopernikańska w Toruniu

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Podstawowe dane:

- ▣ Kontekst: walka o panowanie na dolnym biegu Odry
- ▣ Lokalizacja: „Cidini” – prawdopodobnie Cedynia (Czydzyna): obecnie południowo-zachodnia część województwa zachodniopomorskiego (wschodni brzeg Odry); istnieją koncepcje lokalizujące bitwę na zachodnim brzegu Odry lub w zupełnie innym miejscu
- ▣ Czas: 24 czerwca (św. Jana Chrzciciela) 972
- ▣ Przeciwnicy:
  - ▣ Mieszko I (polski książę) i jego brat Czcibor
  - ▣ Hodo (margrabia Marchii Łużyckiej) i Zygryd (hrabia, ojciec późniejszego biskupa Merseburga – Thietmara)
- ▣ Siły: nieznane – szacuje się, że po obu stronach walczyło około paru tysięcy ludzi
- ▣ Straty: nieznane
- ▣ Rezultat: zwycięstwo Mieszka I i Czcibora
- ▣ Znaczenie: utrwalenie znaczenia Mieszka I nad dolną Odrą
- ▣ Pamięć: pierwsza polska bitwa zakończona sukcesem

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Podstawa źródłowa – Kronika Thietmara, ks. 2, rozdz. 29 (19)

- ▣ 29. (19.) *Interea Hodo, venerabilis marchio, Miseconem inperatori fidelem tributumque usque in Vurta fluvium solventem exercitu petivit collecto. Ad cuius auxilium pater meus comes Sigifridus, tunc iuvenis necdumque coniugali sociatus amori, venit solum cum suis et in die sancti Iohannis baptistae adversus eum pugnantes primoque vincentes a fratre eiusdem Cideburo, exceptis tantum comitibus prefatis, omnes optimi milites interfecti opprecierunt in loco, qui vocatur Cidini. Hac de fama miserabili inperator turbatus de Italia nuncios misit precipientes Hodoni atque Miseconi, si gratiam suimet habere voluissent, usque dum ipse veniens causam discuteret, in pace permanerent.*

Źródło: Thietmar, (2002). *Kronika biskupa merseburskiego Thietmara / Thietmari merseburgiensis episcopi chronicon*,

www.zrodla.historyczne.prv.pl

(ed.).

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi0j7Le7bb5AhVI6CoKHcoPDKYQFnoFCOACEAE&url=http%3A%2F%2Fbiblioteka.kijowski.pl%2Fśredniowiecze%2Fthietmar%2520-%2520kronika%2520biskupa%2520merseburskiego%2520thietmara.pdf&usg=AOvVaw3Telt6RtCWf1NQdBLadbOC>

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Podstawa źródłowa – Kronika Thietmara, ks. 2, rozdz. 29 (19)

- ▣ 29 (19). Tymczasem dostojny margrabia Hodo, zebrawszy wojsko, napadł z nim na Mieszka, który był wierny cesarzowi i płacił trybut aż po rzekę Wartę. Na pomoc margrabiemu pospieszył wraz ze swoimi tylko mój ojciec, graf Zygfryd, podówczas młodzieniec i jeszcze nieżonaty. Kiedy w dzień św. Jana Chrzciciela starli się z Mieszkiem, odnieśli zrazu zwycięstwo, lecz potem w miejscowości zwanej Cydzyną brat jego Czcibor zadał im klęskę kładąc trupem wszystkich najlepszych rycerzy z wyjątkiem wspomnianych grafów. Cesarz poruszony do żywego wieścią o tej klęsce, wysłał czym prędzej gońców, nakazując Hodonowi i Mieszkowi, aby pod rygorem utraty jego łaski zachowali pokój do czasu, gdy przybędzie na miejsce i osobiście zbada sprawę.

Źródło: Thietmar, (2002). Kronika biskupa merseburskiego Thietmara / Thietmari merseburgiensis episcopi chronicon,

www.zrodla.historyczne.prv.pl

(ed.).

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi0j7Le7bb5AhVI6CoKHcoPDKYQFnoFCOACEAE&url=http%3A%2F%2Fbiblioteka.kijowski.pl%2Fśredniowiecze%2Fthietmar%2520-%2520kronika%2520biskupa%2520merseburskiego%2520thietmara.pdf&usg=AOvVaw3Telt6RtCWf1NQdBLadbOC>

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Fragment mapy
ukazującej pogranicze
połabsko-pomorsko-
polańsko-śląsko-
niemieckie w drugiej
połowie X w.
Źródło: „Mieszko I”.
(2022, Lipiec 13). In
Wikipedia.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszko_I.

1050. Rocznicą bitwy pod Cedynią – 972 r.

Rysunek autorstwa Jana
Matejki, przedstawiający
Mieszka I

Źródło: „Mieszko I”.

(2022, Lipiec 13). In

Wikipedia.

[https://pl.wikipedia.org/
wiki/Mieszko_I](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszko_I).

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Chrzest Czcibora,
autorstwa Jana Matejki
Źródło: „Czcibor”. (2022,
Lipiec 13). In *Wikipedia*.
[https://pl.wikipedia.org/
wiki/Czcibor](https://pl.wikipedia.org/wiki/Czcibor).

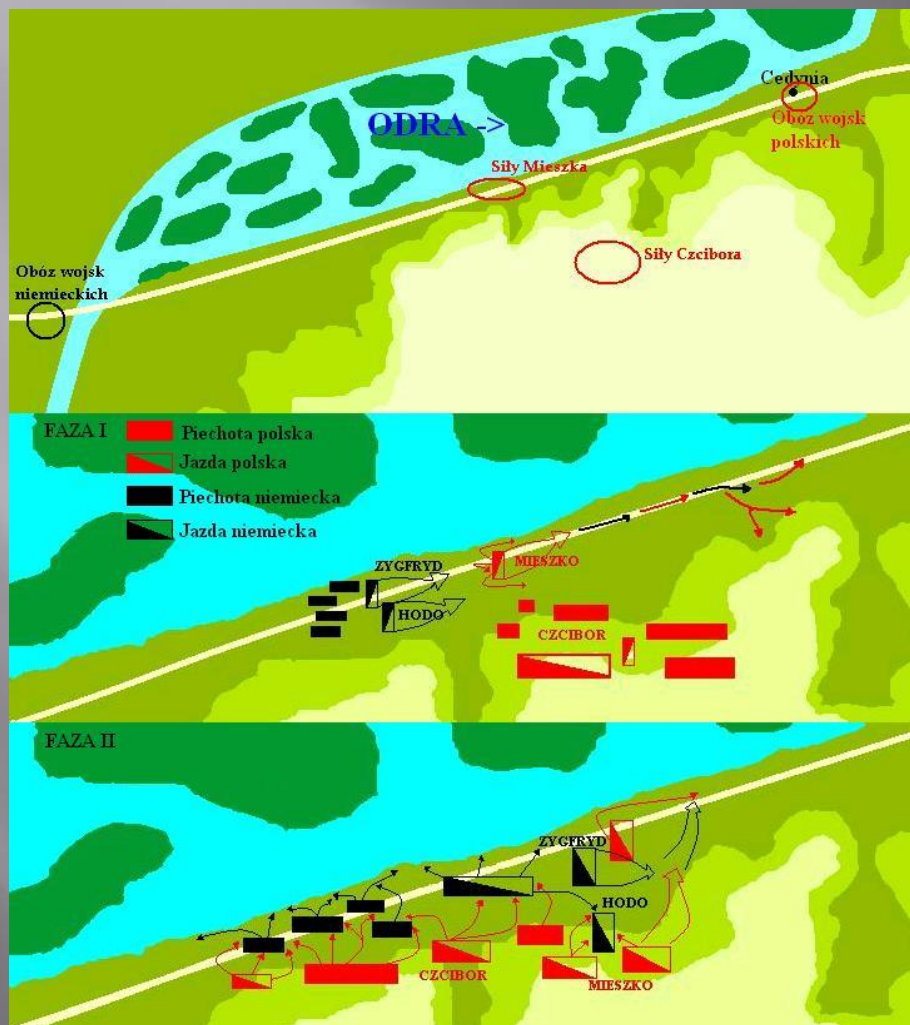
1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Pomnik ukazujący biskupa Thietmara w Mersbeburgu, autorstwa
Ulricha Janku

Źródło: „Thietmar von Merseburg”. (2021, Styczeń 4. In *Wikipedia*.
https://de.wikipedia.org/wiki/Thietmar_von_Merseburg.

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Jedna z wersji przedstawiającej prawdopodobny przebieg bitwy

Źródło: „Bitwa pod Cedynią”. (2022, Sierpień 3). In *Wikipedia*.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Cedyni%C4%85.

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Fragment pomnika na Górze
Czucibora

Źródło: „Battle of Cedynia”. (2022,
Luty 9). In *Wikipedia*.
https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Cedynia.

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Scena bitwy – fragment pomnika na Górze Czcibora

Źródło: „Bitwa pod Cedynią”. (2022, Sierpień 3). In *Wikipedia*.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Cedyni%C4%85.

1050. rocznica bitwy pod Cedynią – 972 r.

Bibliografia:

- ▣ „Battle of Cedynia”. (2022, Luty 9). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Cedynia.
- ▣ „Bitwa pod Cedynią”. (2022, Sierpień 3). In *Wikipedia*. https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Cedyni%C4%85.
- ▣ „Czcibor”. (2022, Lipiec 13). In *Wikipedia*. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Czcibor>.
- ▣ „Mieszko I”. (2022, Styczeń 29). In *Wikipedia*. https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszko_I.
- ▣ Thietmar. (2002). *Kronika biskupa merseburskiego Thietmara / Thietmari merseburgiensis episcopi chronicon*, www.zrodla.historyczne.prv.pl (ed.). <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi0j7Le7bb5AhVI6CoKHcoPDKYQFnoFCOACEAE&url=https://tp%3A%2F%2Fbiblioteka.kijowski.pl%2Fsredniowiecze%2Fthietmar%2520-%2520kronika%2520biskupa%2520merseburskiego%2520thietmara.pdf&usg=AOvVaw3Telt6RtCWf1NQdBLadbOC>.
- ▣ „Thietmar von Merseburg”. (2021, Styczeń 4). In *Wikipedia*. https://de.wikipedia.org/wiki/Thietmar_von_Merseburg.

1050. ROCZNICA BITWY POD CEDYNIĄ – 972 R.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Mariusz Balcerek

Książnica Kopernikańska w Toruniu